WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (czwarta izba)
z dnia 30 września 2004 r. *

W sprawie T-313/02

David Meca-Medina, zamieszkały w Barcelonie (Hiszpania),

Igor Majcen, zamieszkały w Ljubljanie (Słowenia),

reprezentowani przez adwokata J.-L. Duponta,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez O. Beynet oraz A. Bouqueta, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

* Język postępowania: francuski.

wspieranej przez

Republikę Finlandii, reprezentowaną przez T. Pynnę, działającą w charakterze pełnomocnika, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

mającej za przedmiot wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji z dnia 1 sierpnia 2002 r. oddalającej skargę złożoną do niej przez skarżących przeciwko Międzynarodowemu Komitetowi Olimpijskiemu (MKOl) w sprawie stwierdzenia niezgodności ze wspólnotowymi regułami konkurencji i swobodnego świadczenia usług niektórych przepisów wydanych przez komitet, które następnie zostały wprowadzone w życie przez Międzynarodową Federację Pływacką (FINA), jak również pewnych praktyk dotyczących kontroli dopingu (sprawa COMP/38158 — Meca-Medina i Majcen przeciwko MKOl),

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
(czwarta izba),

w składzie: H. Legal, prezes, V. Tiili i M. Vilaras, sędziowie,
sekretarz: J. Palacio González, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 21 kwietnia 2004 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Ramy prawne i stan faktyczny

1 Międzynarodowy Komitet Olimpijski (zwany dalej „MKOl") jest najwyższą władzą w ramach Ruchu Olimpijskiego, skupiającego różne międzynarodowe federacje sportowe, w tym Międzynarodową Federację Pływacką (zwaną dalej „FINA").

2 FINA, poprzez Doping Control Rules (zasady kontroli dopingu w wersji obowiązującej w chwili zaistnienia okoliczności faktycznych, zwane dalej „DC"), wprowadziła w życie, w odniesieniu do pływania, kodeks antydopingowy Ruchu Olimpijskiego. Przepis 1.2a DC definiuje doping jako „naruszenie, w wyniku którego w tkankach lub płynie organizmu sportowca zostaje wykryta substancja zakazana". Ta definicja odpowiada definicji zawartej w art. 2 ust. 2 wspomnianego powyżej kodeksu antydopingowego, zgodnie z którą doping określa się jako „obecność substancji zakazanej w organizmie sportowca lub stwierdzenie użycia takiej zakazanej substancji, lub stwierdzenie użycia zakazanej metody".

3 Nandrolon i jego metabolity, norandrosteron (NA) i noretiocholanolon (NE) (zwane dalej zbiorowo „nandrolonem") stanowią zakazane substancje anaboliczne. Pomimo to, zgodnie z praktyką 27 laboratoriów akredytowanych przez MKOl i FINA, a także biorąc pod uwagę możliwość pochodzenia endogenicznego — a zatem niezawinionego — nandrolonu, obecność tej substancji w organizmie sportowców płci męskiej nie stanowi dopingu, jeśli nie przekracza dopuszczalnej normy 2 ng/ml (nanogramów na mililitr) moczu.

4 W przypadku pierwszego dopingu z użyciem anaboliku, przepis 9.2a DC wymaga, aby sportowiec został zdyskwalifikowany na minimum cztery lata. Kara ta jednakże może być zmniejszona na podstawie przepisu 9.2 zdanie ostatnie DC oraz przepisów 9.3 DC i 9.10 DC, jeśli sportowiec udowodni, że nie zażył zakazanej substancji świadomie lub wykaże, w jaki sposób wymieniona substancja mogła się dostać do jego organizmu bez zaniedbania z jego strony.

5 Kary wymierza Doping Panel (komitet antydopingowy) FINA, od którego decyzji przysługuje odwołanie do sportowego sądu arbitrażowego (zwanego dalej „TAS") na mocy przepisu 8.9 DC. TAS z siedzibą w Lozannie jest finansowany i zarządzany przez Międzynarodową Radę Arbitrażową ds. Sportu (zwaną dalej „CIAS"), instytucję niezależną od MKOl.

6 Orzeczenia TAS mogą być przedmiotem skargi przed szwajcarskim sądem federalnym, który jest właściwy w zakresie kontroli orzeczeń międzynarodowego arbitrażu wydanych w Szwajcarii.

7 Skarżący są zawodowymi sportowcami uprawiającymi konkurencję pływania na długim dystansie, która w sportach wodnych jest odpowiednikiem maratonu.

8 W wyniku kontroli antydopingowej, która miała miejsce w dniu 31 stycznia 1999 r. podczas mistrzostw świata w tej dyscyplinie w Salvador de Bahia (Brazylia), którą skarżący ukończyli, odpowiednio, na pierwszym i drugim miejscu, wyniki testów na nandrolon skarżących okazały się pozytywne. W przypadku D. Mecy-Mediny stężenie substancji wynosiło 9,7 ng/ml, a w przypadku I. Majcena — 3,9 ng/ml.

9 W dniu 8 sierpnia 1999 r. Doping Panel w ramach FINA podjął decyzję o dyskwalifikacji skarżących na okres czterech lat.

10 W wyniku odwołania skarżących TAS utrzymał w mocy, orzeczeniem arbitrażowym z dnia 29 lutego 2000 r., decyzję o dyskwalifikacji.

11 W styczniu 2000 r. eksperymenty naukowe wykazały, że metaboliki nandrolonu mogą być produkowane przez organizm ludzki w ilości mogącej przekraczać dopuszczalną normę w przypadku konsumpcji pewnych pokarmów, takich jak mięso z knura.

12 W świetle tych odkryć FINA i skarżący postanowili, na mocy układu arbitrażowego z 20 kwietnia 2000 r., przekazać sprawę do TAS w celu ponownego rozpatrzenia sprawy.

13 Wyrokiem arbitrażowym z dnia 23 maja 2001 r. TAS obniżył karę dyskwalifikacji skarżących do dwóch lat.

14 Skarżący nie wnieśli skargi na ten wyrok arbitrażowy do szwajcarskiego sądu federalnego.

15 Pismem z dnia 30 maja 2001 r. skarżący złożyli skargę do Komisji na mocy art. 3 rozporządzenia Rady nr 17 z dnia 6 lutego 1962 r. w celu stwierdzenia naruszenia pierwszego rozporządzenia w sprawie zastosowania artykułów [81] i [82] traktatu (Dz.U. 1962, nr 13, str. 214), podnosząc naruszenie art. 81 WE lub art. 82 WE.

16 Skarżący w skardze do Komisji zakwestionowali zgodność niektórych przepisów wydanych prze MKOl i wprowadzonych w życie przez FINA, jak również pewnych praktyk dotyczących kontroli dopingu ze wspólnotowymi regułami konkurencji i swobodnego świadczenia usług. Przede wszystkim ustalenie progu tolerancji na poziomie 2 ng/ml mogło stanowić uzgodnioną praktykę pomiędzy MKOl a 27 laboratoriami przez niego akredytowanymi. Ta norma miała błędną podstawę naukową i mogła prowadzić do wykluczenia niewinnych lub po prostu niedbałych sportowców. W przypadku skarżących stwierdzone przekroczenie dopuszczalnej normy mogło wynikać z konsumpcji pożywienia zawierającego mięso z knura. Ponadto wprowadzenie przez MKOl mechanizmu ścisłej odpowiedzialności, jak również ustanowienie instytucji odpowiedzialnych za rozstrzygnięcia arbitrażowe w przypadku sporów sportowych (TAS i CIAS) niewystarczająco niezależnych od MKOl, wzmacnia antykonkurencyjny charakter tej normy.

17 Zgodnie z brzmieniem tej skargi do Komisji, zastosowanie tych przepisów (zwanych dalej albo „spornymi przepisami antydopingowymi" albo „sporną regulacją antydopingową") doprowadziło do naruszenia swobód gospodarczych sportowców, gwarantowanych w szczególności na mocy art. 49 WE oraz, z punktu widzenia prawa konkurencji, do naruszenia praw, na które mogą powoływać się sportowcy na mocy art. 81 i 82 WE.

18 Pismem z dnia 8 marca 2002 r. Komisja na podstawie art. 6 rozporządzenia Komisji (WE) nr 2842/98 z dnia 22 grudnia 1998 r. w sprawie przesłuchania stron w określonych procedurach na podstawie art. [81] i art. [82] traktatu WE (Dz.U. L 354, str. 18) wskazała skarżącym motywy, dla których zadecydowała o nienadaniu tej sprawie dalszego biegu.

19 Pismem z dnia 11 kwietnia 2002 r. skarżący przekazali Komisji swoje uwagi odnośnie do pisma z dnia 8 marca 2002 r.

20 Decyzją z dnia 1 sierpnia 2002 r. (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją") Komisja, po analizie spornych przepisów antydopingowych zgodnie z kryteriami oceny prawa konkurencji, odrzuciła złożoną przez skarżących skargę, dochodząc do wniosku, że te przepisy nie są objęte zakresem zakazu z art. 81 WE i art. 82 WE (punkty 33–70 zaskarżonej decyzji).

Postępowanie i żądania stron

21 Pismem, które wpłynęło do sekretariatu Sądu w dniu 11 października 2002 r., skarżący wnieśli niniejszą skargę.

22 Odrębnym pismem z tego samego dnia skarżący złożyli wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym na mocy art. 76a regulaminu Sądu. Ten wniosek, któremu sprzeciwiła się Komisja w swoich uwagach złożonych w sekretariacie Sądu w dniu 25 października 2002 r., został przez Sąd odrzucony.

23 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 24 stycznia 2003 r. Republika Finlandii wniosła o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta po stronie Komisji. Postanowieniem z dnia 25 lutego 2003 r. prezes czwartej izby Sądu dopuścił tę interwencję. Interwenient złożył swoje pismo interwencyjne w dniu 7 kwietnia 2003 r.

24 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (czwarta izba) zdecydował o rozpoczęciu procedury ustnej.

25 Strona skarżąca i strona pozwana stawiły się na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2004 r., wysłuchano ich wystąpień oraz ich odpowiedzi na pytania Sądu. Interwenient nie był obecny na rozprawie, co zostało odnotowane w stenogramie z rozprawy.

26 Skarżący wnoszą do Sądu o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji.

27 Komisja wnosi do Sądu o:

— odrzucenie skargi;

— obciążenie skarżących kosztami postępowania.

28 Republika Finlandii wnosi do Sądu o odrzucenie skargi.

Co do prawa

Argumenty stron

29 Skarżący podnoszą trzy zarzuty na poparcie swojej skargi.

30 Zgodnie z pierwszym zarzutem Komisja dopuściła się oczywistego błędu w ocenie faktów oraz naruszyła prawo uznając, że MKOl nie jest przedsiębiorstwem w rozumieniu orzecznictwa wspólnotowego.

31 Zgodnie z drugim zarzutem Komisja dopuściła się oczywistego błędu w ocenie faktów oraz naruszyła prawo uznając, że ograniczenie swobody sportowców wynikające ze spornych przepisów antydopingowych nie jest ograniczeniem konkurencji w rozumieniu art. 81 WE, powołując się na to, iż takie ograniczenie jest nierozłącznie związane z organizacją i właściwym przebiegiem rywalizacji sportowej i że nie wykracza ono poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celu, jakim jest walka z dopingiem. Komisja niewłaściwie zastosowała kryteria ustalone w wyroku Trybunału z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie C-309/99 Wouters i in., Rec. str. I-1577 (zwanym dalej „wyrokiem w sprawie Wouters").

32 Zgodnie z trzecim zarzutem Komisja dopuściła się oczywistego błędu w ocenie faktów oraz naruszyła prawo, stanowiąc w pkt 71 zaskarżonej decyzji, co następuje: „Wniosek o stwierdzenie naruszenia nie zawiera wystarczających informacji, które pozwoliłyby dojść do wniosku, że mogło dojść do naruszenia art. 49 WE przez państwo członkowskie lub państwo stowarzyszone. W związku z tym nic nie wskazuje na odpowiedzialność władz państwa członkowskiego przy wydaniu aktów, które mogłyby być sprzeczne z zasadą swobodnego świadczenia usług".

33 Komisja, po podniesieniu na wstępie, że skarga jest w sposób oczywisty błędnie uzasadniona, gdyż próbuje kwestionować, sztucznie opierając się na prawie konkurencji, karę sportową i kryteria naukowe ustalone w celu walki z dopingiem, przeszła następnie, odpierając trzy zarzuty o stwierdzenie nieważności, do uzasadnienia analizy dokonanej w zaskarżonej decyzji. Z jednej strony Komisja podnosi, że w pkt 37 zaskarżonej decyzji wskazała, że MKOl może być zakwalifikowany jako przedsiębiorstwo, dodając, że w ramach Ruchu Olimpijskiego MKOl może być zakwalifikowany jako stowarzyszenie krajowych i międzynarodowych stowarzyszeń przedsiębiorstw. Z drugiej strony Komisja trafnie spostrzegła w pkt 55, 70 i 72 zaskarżonej decyzji, że sporne reguły antydopingowe nie są objęte zakazem zawartym w art. 81 ust. 1 WE oraz w art. 82 WE i że nie

naruszyła kryteriów ustalonych w wyroku Wouters. Na koniec Komisja zasadnie odrzuciła złożoną do niej skargę w odniesieniu do utrzymywanego naruszenia art. 49 WE, gdyż pismo to nie zawiera elementów pozwalających na wyciągnięcie wniosków, że mogłoby dojść do takiego naruszenia przez państwo członkowskie lub państwo stowarzyszone (pkt 71 zaskarżonej decyzji).

34 Republika Finlandii podnosi ze swojej strony, że sport może być postrzegany z dwóch punktów widzenia: z jednej strony istnieje działalność sportowa we właściwym tego słowa znaczeniu, która odgrywa rolę społeczną, jednoczącą i kulturalną, a z drugiej strony istnieje działalność gospodarcza, która wiąże się ze sportem. Trybunał Sprawiedliwości potwierdził w swym orzecznictwie, że sport jest przedmiotem prawa wspólnotowego jedynie w zakresie, w jakim jest uważany za działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 WE (wyrok Trybunału z dnia 12 grudnia 1974 r. w sprawie 36/74 Walrave i Koch, Rec. str. 1405, zwany dalej „wyrokiem w sprawie Walrave", pkt 8; wyrok Trybunału z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie C-415/93 Bosman, Rec. str. I-4921, zwany dalej „wyrokiem w sprawie Bosman", pkt 73, oraz wyrok z dnia 11 kwietnia 2000 r. w sprawach połączonych C-51/96 i C-191/97, Rec. str. I-2549, zwany dalej „wyrokiem w sprawie Deliège", pkt 41). A zatem działalność sportowa we właściwym tego słowa znaczeniu i reguły nierozłącznie związane z tą działalnością, do których zalicza się reguły antydopingowe, nie są objęte zakresem stosowania wspólnotowego prawa konkurencji. W związku z tym Sąd nie mógłby przychylić się do niniejszej skargi, nie osłabiając jednocześnie międzynarodowego systemu walki z dopingiem, co dalej doprowadziłoby do osłabienia wartości, które ma promować ma sport.

Ocena Sądu

35 Niniejsza skarga, zmierzająca do stwierdzenia nieważności decyzji w sprawie odrzucenia skargi do Komisji odnośnie do procedury stosowania art. 81 WE i 82 WE, stawia w istocie pytanie, czy przepisy antydopingowe mogą być zakwestionowane w świetle art. 49 WE dotyczącego swobodnego świadczenia usług i, ewentualnie, jakie mogą być z tego wyciągnięte konsekwencje dla wspólnotowego prawa konkurencji.

36 W celu odpowiedzi na to pytanie, od czego zależy wynik niniejszego postępowania, jak również na zarzuty i argumenty stron, konieczne jest zdefiniowanie charakteru i treści spornych przepisów antydopingowych w świetle orzecznictwa Trybunału dotyczącego zakresu stosowania norm traktatu WE dotyczących swobód gospodarczych, a w szczególności przepisów regulujących swobodny przepływ pracowników, swobodne świadczenia usług i konkurencję, do regulacji sportowych.

W przedmiocie zastosowania norm traktatu WE dotyczących swobód gospodarczych do regulacji sportowych

37 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, z uwagi na cele Wspólnoty uprawianie sportu jest przedmiotem prawa wspólnotowego tylko w takim zakresie, w jakim jest uważane za działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 WE (wyroki Trybunału w sprawie Walrave, pkt 4; z dnia 14 lipca 1976 r. w sprawie 13/76 Donà, Rec. str. 1333, zwany dalej „wyrokiem w sprawie Donà", pkt 12; w sprawie Bosman, pkt 73; w sprawie Deliège, pkt 41, oraz z dnia 13 kwietnia 2000 r. w sprawie C-176/96 Lehtonen i Castors Braine, Rec. str. I-2681, zwany dalej „wyrokiem w sprawie Lehtonen", pkt 32). Trybunał ponadto uznał, że działalność sportowa posiada znaczącą wagę społeczną we Wspólnocie (wyroki w sprawie Bosman, pkt 106 i w sprawie Deliège, pkt 41).

38 To orzecznictwo skądinąd znajduje potwierdzenie w Deklaracji nr 29 w sprawie sportu, załączonej do aktu końcowego konferencji, która przyjęła tekst traktatu amsterdamskiego. Deklaracja ta podkreśla wagę społeczną sportu i wzywa instytucje Unii Europejskiej do uwzględnienia specjalnego znaczenia szczególnych cech sportu amatorskiego. W szczególności ta deklaracja jest zgodna ze wspomnianym orzecznictwem dotyczy sytuacji, w jakich uprawianie sportu stanowi działalność gospodarczą (wyrok w sprawie Deliège, pkt 42).

39 Jeśli działalność sportowa przybiera charakter świadczenia pracy lub świadczenia usług za wynagrodzeniem, to objęta jest wówczas w szczególności zakresem stosowania, odpowiednio, art. 39 WE i następnych lub art. 49 WE i następnych (wyrok w sprawie Walrave, pkt 5; wyrok w sprawie Donà, pkt 12 i 13, oraz wyrok w sprawie Bosman, pkt 73).

40 W ten oto sposób, według Trybunału, zakazy zawarte w tych postanowieniach traktatowych stosują się do przepisów przyjętych w sporcie, które dotyczą aspektu gospodarczego, jaki może mieć działalność sportowa. W tym kontekście Trybunał orzekł, że przepisy dotyczące wypłaty odszkodowań w związku z transferem sportowców zawodowych pomiędzy klubami (klauzule transferowe) lub ograniczające liczbę sportowców zawodowych, którzy są obywatelami innego państwa członkowskiego, których te kluby mogą wystawiać do gry na boisko w czasie meczów (zasady dotyczące składu drużyn klubowych), lub ustalające bez obiektywnych przyczyn dotyczących wyłącznie sportu lub uzasadnionych różnicą sytuacji pomiędzy sportowcami różne terminy końcowe w zakresie transferów dla sportowców pochodzących z innych państw członkowskich (klauzule w sprawie terminów końcowych transferów) są objęte zakresem stosowania tych postanowień traktatowych oraz zakazami w nich zawartymi (zob. odpowiednio wyrok w sprawie Bosman, pkt 114 i 137; wyrok w sprawie Lehtonen, pkt 60, oraz wyrok Trybunału z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie C-438/00 Deutscher Handballbund, Rec. str. I-4135, zwany dalej „wyrokiem w sprawie Kolpak", pkt 56–58).

41 Z drugiej strony zakazy zawarte w postanowieniach traktatowych nie dotyczą przepisów czysto sportowych, czyli przepisów dotyczących wyłącznie sportu i w związku z tym niemających nic wspólnego z działalnością gospodarczą (wyrok w sprawie Walrave, pkt 8). W rzeczywistości takie przepisy dotyczące szczególnego charakteru i kontekstu zawodów sportowych są nierozłącznie związane z organizacją i właściwym przebiegiem konkurencji sportowej i nie mogą być postrzegane jako stanowiące ograniczenie w zakresie wspólnotowych zasad swobodnego przepływu pracowników i swobody świadczenia usług. W tym kontekście Trybunał orzekł, że zasady dotyczące składu drużyn narodowych (wyrok w sprawie Walrave, pkt 8, i wyrok w sprawie Donà, pkt 14) lub zasady dotyczące wyboru przez federacje sportowe spośród swoich członków tych, którzy mogą uczestniczyć w zawodach międzynarodowych wysokiego szczebla (wyrok w sprawie Deliège, pkt 64) stanowią przepisy o charakterze czysto sportowym, które poprzez swój charakter nie wchodzą

w zakres stosowania art. 39 WE i art. 49 WE. Wśród tych przepisów są także „reguły gry" w wąskim rozumieniu, takie jak na przykład reguły dotyczące długości meczów oraz liczby zawodników na boisku, zważywszy na to że sport może istnieć i być uprawiany tylko w ramach ściśle określonych zasad. To ograniczenie zakresu stosowania wyżej wymienionych postanowień traktatowych musi być zawężone do jego celu (wyrok w sprawie Walrave, pkt 9; wyrok w sprawie Donà, pkt 15; wyrok w sprawie Bosman, pkt 76 i 127; wyrok w sprawie Deliège, pkt 43, i wyrok w sprawie Lehtonen, pkt 34).

42 Należy zauważyć, że w wyżej wspomnianych wyrokach Trybunał nie musiał orzekać co do tego, czy sporne przepisy sportowe są objęte normami traktatowymi w zakresie konkurencji (zob. w odniesieniu do tego wyrok w sprawie Bosman, pkt 138; wyrok w sprawie Deliège, pkt 36–40, i wyrok w sprawie Lehtonen, pkt 28). Jednakże zasady wynikające z tego orzecznictwa w odniesieniu do stosowania norm wspólnotowych w zakresie swobody przepływu osób i swobodnego świadczenia usług do regulacji sportowych dotyczą również postanowień traktatowych w zakresie konkurencji. W istocie fakt, że przepisy czysto sportowe nie mają nic wspólnego z działalnością gospodarczą oraz, zdaniem Trybunału, wskutek tego nie są objęte zakresem stosowania art. 39 WE i art. 49 WE, oznacza również, że nie mają one nic wspólnego z gospodarczymi stosunkami konkurencji i w rezultacie że nie są również objęte zakresem stosowania art. 81 WE i art. 82 WE. I odwrotnie, przepisy wydane w dziedzinie sportu, które nie mają czysto sportowego charakteru, ale dotyczą wymiaru gospodarczego, jaki może posiadać działalność sportowa, są objęte zakresem stosowania zarówno postanowień art. 39 WE i art. 49 WE, jak i art. 81 WE i art. 82 WE, oraz mogą, w odpowiednich przypadkach, stanowić naruszenie swobód gwarantowanych w zakresie tych norm traktatowych (zob. odnośnie do tego opinia rzecznika generalnego M. Lenza do wyroku w sprawie Bosman, Rec. str. I-4930, pkt 253–286, a szczególnie pkt 262, 277 i 278; opinia rzecznika generalnego M. Cosmasa do wyroku w sprawie Deliège, Rec. str. I-2553, pkt 103–112, i opinia rzecznika generalnego M. Albera do wyroku w sprawie Lehtonen, Rec. str. I-2685, pkt 110 i 115) oraz być przedmiotem procedury zastosowania art. 81 WE i art. 82 WE.

43 W świetle tych rozważań należy zdefiniować charakter regulacji antydopingowej oraz, w tym przypadku, spornych przepisów antydopingowych.

W przedmiocie charakteru spornych przepisów antydopingowych

44 Należy zaznaczyć, że o ile jest prawdą, że sport na wysokim szczeblu stał się w poważnym stopniu działalnością gospodarczą, to jednak walka z dopingiem nie dąży do osiągnięcia żadnego gospodarczego celu. W istocie walka z dopingiem ma na celu przede wszystkim zachowanie ducha sportu (fair play), bez którego sport, bez względu na to czy uprawiany amatorsko, czy zawodowo, nie byłby sportem. Ten czysto społeczny cel sam w sobie usprawiedliwia walkę z dopingiem. Po drugie, w związku z tym że środki dopingujące nie są pozbawione negatywnych efektów psychologicznych, ta walka ma na celu ochronę zdrowia sportowców. A zatem zakaz dopingu, jako szczególne wyrażenie wymagania fair play, jest zasadniczą częścią reguł gry sportowej.

45 Należy także podkreślić, że sport jest sam w sobie działaniem dobrowolnym, niemającym na celu zysku, nawet wówczas gdy sportowiec uprawia sport w ramach zawodowej działalności sportowej. Innymi słowy, zakaz dopingu i przepisy antydopingowe dotyczą wyłącznie, nawet wówczas gdy sport jest uprawiany przez zawodowca, wymiaru pozagospodarczego tego działania sportowego, co stanowi ich istotną treść.

46 Rozważania te znajdują swoje odbicie w planie wsparcia Wspólnoty na rzecz walki z dopingiem w sporcie z dnia 1 grudnia 1999 r. [COM(1999) 643 wersja ostateczna], według którego doping „symbolizuje przeciwieństwo sportu i wartości tradycyjnie przezeń reprezentowanych", w dokumencie roboczym Komisji z dnia 29 września 1998 r., zatytułowanym „Ewolucja i perspektywy działań wspólnotowych w sporcie", który stanowi, że „sport odgrywa w społeczeństwie rolę moralizatora" poprzez „wartości związane z zasadą fair play, z solidarnością i lojalną rywalizacją [oraz] z duchem drużyny", które ze sobą niesie, oraz w sprawozdaniu Komisji dla Rady Europejskiej w sprawie ochrony obecnych struktur sportowych i zachowania funkcji społecznej sportu w ramach Wspólnoty z dnia 10 grudnia 1999 r. [COM (1999) 644 wersja ostateczna, zwane również „sprawozdaniem z Helsinek"], zgodnie z którym „regułami nierozłącznie związanymi ze sportem są przede wszystkim »reguły gry«" oraz „celem tych reguł nie jest zakłócanie konkurencji".

47 Biorąc pod uwagę powyższe, należy uznać, że zakaz dopingu jest podyktowany względami czysto sportowymi i jest w związku z tym obcy jakimkolwiek względom gospodarczym. Oznacza to, w świetle orzecznictwa i rozważań przedstawionych powyżej w pkt 37–42, że reguły walki z dopingiem nie mogą — nie bardziej niż reguły będące przedmiotem rozważań Trybunału w wyrokach w sprawach Walrave, Donà i Deliège — zostać objęte zakresem stosowania postanowień traktatowych dotyczących wolności gospodarczych, a w szczególności art. 49 WE, art. 81 WE oraz art. 82 WE. W istocie przepisy antydopingowe są ściśle związane ze sportem jako takim.

48 W niniejszej sprawie zdaniem Sądu taki sam wniosek należy zastosować w odniesieniu do spornych przepisów antydopingowych.

49 W istocie, z jednej strony, z akt sprawy wynika, że sporne przepisy antydopingowe nie mają na celu jakiejkolwiek dyskryminacji. Skarżący w szczególności, w żaden sposób nie wykazali — a wprost przeciwnie — że dopuszczalna norma stężenia wymieniona powyżej w pkt 3 stosowałaby się wybiórczo do pewnych sportowców lub kategorii sportowców, aby wykluczyć ich z rywalizacji. Gdyby taka dyskryminacja miała miejsce, ograniczenie zakresu stosowania postanowień traktatowych dotyczących wolności gospodarczych, uznane przez Trybunał w odniesieniu do przepisów czysto sportowych (wyrok w sprawie Walrave, pkt 9) nie mogłoby z oczywistych powodów stosować się do rozważanych przepisów. W istocie ograniczenie to sięgałoby wówczas dalej niż jego właściwy cel, jakim jest ochrona „szlachetnej rywalizacji i innych sportowych ideałów" (wyżej wymieniona opinia rzecznika generalnego M. Cosmasa do wyroku w sprawie Deliège, pkt 50 i 74). Takie ograniczenie nie mogłoby nie zostać objęte zakresem stosowania postanowień traktatowych dotyczących wolności gospodarczych, a te wolności mogłyby zostać przezeń naruszone, czego ustalenie i ukaranie jest kompetencją Komisji w ramach procedury zastosowania art. 81 WE i art. 82 WE, jeśli sporne przepisy pociągają za sobą uchybienia reguł konkurencji.

50 Z drugiej strony Sąd stwierdza, że argumenty, na podstawie których skarżący próbują, z dwóch różnych punktów widzenia, zakwestionować czysto sportowy charakter spornych przepisów antydopingowych, nie mogą zostać przyjęte.

51 Po pierwsze, skarżący podnoszą, że sporne przepisy antydopingowe naruszają ich swobody gospodarcze, gdyż pociągają za sobą następstwa gospodarcze względem skarżących.

52 To rozumowanie, które jest równoznaczne ze stwierdzeniem, że przepis nie może być czysto sportowy, jeśli pociąga za sobą następstwa gospodarcze, jest sprzeczne z orzecznictwem Trybunału.

53 W istocie to w związku z tym że przepis sportowy pociąga za sobą następstwa gospodarcze względem zawodowych sportowców oraz że przepis ten jest uważany przez niektórych sportowców za idący zbyt daleko, dochodzi do sporów, w których pojawia się pytanie, czy przepis ma charakter czysto sportowy (w przypadku przepisów będących przedmiotem spraw Walrave, Deliège i Donà) lub czy przepis odnosi się do działalności sportowej w jej wymiarze gospodarczym (w przypadku przepisów będących przedmiotem spraw Bosman, Lehtonen i Kolpak).

54 Wciąż w ramach pierwszego aspektu skarżący podnosili, w szczególności podczas rozprawy, że z powodu swojego rzekomo zbyt daleko idącego charakteru, sporne przepisy antydopingowe naruszyły swobody gospodarcze sportowców chronione na mocy traktatu. Innymi słowy, przepisy te, choć nie mają charakteru dyskryminacyjnego, przestały być przepisami antydopingowymi, a zatem przepisami o czysto sportowym charakterze, w zakresie w jakim idą zbyt daleko i właśnie w związku z tym.

55 Nie można zgodzić się z takim rozumowaniem. W istocie nie ulega wątpliwości, że sporne przepisy są, przez sam swój charakter, przepisami antydopingowymi. W szczególności nie mają one na celu żadnej dyskryminacji. W rezultacie rzekomo zbyt daleko idący charakter tych przepisów, co starano się udowodnić, nie oznaczałby tego, że przepisy te przestaną mieć charakter przepisów czysto

sportowych, uzależniając przez to ich moc prawną od oceny zgodnej z kryteriami ekonomicznymi prawa konkurencji, pod warunkiem że nie będą wybiegać poza ich właściwy cel, czyli walkę z dopingiem i ochronę ducha sportu. Ponadto sami skarżący przyznali słuszność dążenia do tego celu.

56 Po drugie, skarżący podnoszą w swojej skardze, że sporne przepisy antydopingowe nie były wyłącznie umotywowane względami altruistycznymi i zdrowotnymi, ale również własnymi względami ekonomicznymi MKOl oraz w szczególności troską — w zasadzie uzasadnioną — o to, by potencjał ekonomiczny igrzysk olimpijskich nie był nadwyrężany przez skandale związane z dopingiem. W zakresie w jakim zarzut zakłada, że sporne przepisy antydopingowe nie mają charakteru czysto sportowego, należy go odrzucić.

57 W istocie fakt, że MKOl, ustalając sporne przepisy antydopingowe, mógł ewentualnie mieć na myśli troskę o ochronę potencjału ekonomicznego igrzysk olimpijskich, która zdaniem samych skarżących była uzasadniona, nie prowadził sam w sobie w konsekwencji do pozbawienia przepisów ich czysto sportowego charakteru.

58 Ponadto nawet gdyby zostało udowodnione, co nie miało miejsca w tym przypadku, że MKOl działał wyłącznie pod wpływem swoich czystych interesów ekonomicznych, istnieją wszelkie przyczyny ku temu, by sądzić, że ustalił on dopuszczalną normę stężenia substancji na poziomie najbardziej usprawiedliwionym poprzez badania naukowe. W istocie można uznać, że w interesie ekonomicznym MKOl leży to, aby przepisy antydopingowe miały najlepsze uzasadnienie naukowe w celu zarówno zapewnienia najlepszego poziomu konkurencji sportowej, a zatem w wymiarze medialnym, jak i uniknięcia skandali, które mogłyby być prowokowane w związku z systematycznym wykluczaniem sportowców bez ich winy.

59 Z tego wynika, że argumentacja skarżących, w zakresie w jakim twierdzą oni, że ustalenie dopuszczalnej normy na rzekomo zbyt niskim poziomie sprzyjało interesom ekonomicznym MKOl, nie jest ani możliwa do podtrzymania, ani przekonująca, i należy ją odrzucić.

60 W odniesieniu do zaskarżonej decyzji Sąd stwierdza, że wnioski wyrażone przez Komisję w pkt 72 tej decyzji, według których „sporne zasady i praktyki nie są objęte zakazem wyrażonym w art. 81 [WE] i art. 82 [WE]", są właściwe.

61 Aby dojść do takich wniosków, Komisja, wskazawszy w motywie 40 zaskarżonej decyzji, że ocena zgodności spornych przepisów antydopingowych z art. 81 WE pociąga za sobą konieczność zbadania, czy w kontekście prawnym i ekonomicznym, w którym są one wdrażane, ich przedmiotem lub skutkiem jest ograniczenie konkurencji, odnotowała wpierw, że celem tych przepisów nie jest ograniczanie konkurencji. Stanowią one, zdaniem Komisji, instrumenty przeznaczone wyłącznie do walki z dopingiem, i których wyłącznym celem jest gwarancja identyfikacji i ukarania sportowców, których zachowanie narusza zobowiązania, jakim podlegają oni w zakresie używania zakazanych substancji i metod (motyw 41 zaskarżonej decyzji). Odnośnie do wpływu na konkurencję Komisja uznała, że sporne przepisy antydopingowe mogłyby ograniczać swobodę działania sportowców, ale takie ograniczenie niekoniecznie jest ograniczeniem konkurencji w rozumieniu art. 81 WE, gdyż może ono być nieodłącznie związane z organizacją i właściwym przebiegiem konkurencji sportowej (motyw 42 zaskarżonej decyzji). Dalej w zaskarżonej decyzji Komisja, w oparciu o analizę sporządzoną na podstawie wyroku w sprawie Wouters, doszła do wniosku, że sporne przepisy antydopingowe są ściśle związane z właściwym przebiegiem rywalizacji sportowej, że są one konieczne w skutecznej walce z dopingiem i że ograniczenie swobody działania sportowców nie wybiega ponad to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu. W rezultacie według Komisji nie są one objęte zakazem wyrażonym w art. 81 WE (motyw 55 zaskarżonej decyzji).

62 Podczas rozprawy, odpowiadając na pytanie Sądu, Komisja doprecyzowała, że zaskarżona decyzja opiera się na wyżej wymienionych w pkt 37 i 41 wyrokach w sprawach Walrave, Donà i Deliège, a zatem na czysto sportowym charakterze spornych przepisów antydopingowych. Dodała, że jeśli badała, czy sporne przepisy antydopingowe, które jednak mają czysto sportowy charakter, są zgodne z prawem konkurencji według metody analitycznej ustalonej w wyroku w sprawie Wouters, to robiła to „dodatkowo" lub nawet „zapobiegawczo". Komisja zamierzała

w szczególności upewnić się, że sporne przepisy antydopingowe nie miały charakteru dyskryminacyjnego.

63 Odnośnie do ostatniego punktu Sąd przywołuje, że w żaden sposób nie podniesiono w skardze twierdzenia, że sporne przepisy antydopingowe są dyskryminacyjne. Wprost przeciwnie, nie ulega wątpliwości, że stosowały się do wszystkich sportowców. Ten bezsporny fakt jest skądinąd podkreślony w zaskarżonej decyzji, która ogranicza się do poczynienia wzmianki o tym w motywie 50.

64 Odnośnie do bardziej ogólnego pytania, czy Komisja, cytując jej własne słowa, „dodatkowo" lub nawet „zapobiegawczo" powinna dokonać analizy spornych przepisów antydopingowych pod kątem prawa konkurencji, Sąd jest zdania, że w gruncie rzeczy taka analiza nie była konieczna, gdyż przepisy te mają czysto sportowy charakter i należało wziąć pod uwagę wyroki w sprawach Walrave, Donà i Deliège.

65 Ponadto należy zaznaczyć, że niniejsza sprawa różni się od okoliczności, które doprowadziły do wydania wyroku w sprawie Wouters. W istocie sporne przepisy w sprawie Wouters dotyczyły zachowania rynku – budowania sieci współpracy pomiędzy adwokatami a biegłymi rewidentami – i stosowały się do działalności z istoty rzeczy gospodarczej: zawodu adwokata. Z drugiej strony, sporne przepisy w niniejszej sprawie dotyczą zachowania – dopingu – które nie może, nie wypaczając charakteru sportu, być porównywane z zachowaniem rynku i stosuje się je do działalności, praktyki sportowej, która w całej swojej istocie, jak to wyrażono powyżej w pkt 45, nie ma nic wspólnego ze względami gospodarczymi.

66 Stąd Sąd uznał, że odwołanie się do metody analizy w wyroku w sprawie Wouters nie powoduje w żadnym razie zakwestionowania wniosków przyjętych przez Komisję w zaskarżonej decyzji, zgodnie z którymi sporne przepisy antydopingowe nie są objęte zakresem stosowania art. 81 WE i art. 82 WE, ponieważ wnioski te są ostatecznie oparte o przesłankę, iż sporne przepisy antydopingowe są przepisami o charakterze czysto sportowym.

67 Ten czysto sportowy charakter przepisów oznacza, że kwestionowanie przez skarżących spornych przepisów antydopingowych dotyczy reguł sportowych oraz kompetencji organów rozstrzygających spory sportowe. W tym względzie Sąd przypomina, że skarżący dysponowali środkami odwoławczymi, które wykorzystali tylko częściowo. Nie wnieśli odwołania od wyroku arbitrażowego TAS z 23 maja 2001 r. do szwajcarskiego sądu federalnego.

68 Biorąc pod uwagę całość wcześniejszych rozważań, Sąd stwierdza, że trzy zarzuty w sprawie stwierdzenia nieważności podniesione przez skarżących na poparcie ich skargi są bezpodstawne. W istocie dwa pierwsze zarzuty dotyczące oczywistego błędu w ocenie, jaki Komisja miałaby popełnić przy kwalifikacji MKOl jako przedsiębiorstwa i przy zastosowaniu kryteriów wyroku w sprawie Wouters, są oparte na błędnych przesłankach, że sporne przepisy antydopingowe są przedmiotem prawa konkurencji. Jeśli chodzi o zarzut trzeci dotyczący oczywistego błędu Komisji w ocenie zastosowania art. 49 WE, opiera się on na błędnej przesłance, że sporne przepisy antydopingowe są objęte zakresem stosowania tej normy. Zarzuty te należy zatem oddalić, bez potrzeby ich dalszej analizy.

69 W związku z powyższym należy oddalić skargę jako bezzasadną, nie przychylając się do wniosku skarżących o wezwanie w charakterze świadków dwóch ekspertów naukowych.

W przedmiocie kosztów

70 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżący przegrali sprawę, zgodnie z żądaniem strony pozwanej należy obciążyć ich kosztami. Ponadto zgodnie z art. 87 § 4 akapit pierwszy regulaminu państwa członkowskie, które przystąpiły do sprawy w charakterze interwenienta, pokrywają koszty własne.

Z powyższych względów

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI (czwarta izba)

orzeka, co następuje:

1) **Skarga zostaje oddalona.**

2) **Skarżący zostają obciążeni własnymi kosztami postępowania oraz kosztami poniesionymi przez Komisję.**

3) **Republika Finlandii ponosi własne koszty.**

Legal Tiili Vilaras

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 30 września 2004 r.

Sekretarz

H. Jung

Prezes

H. Legal